10/01/2022

100 χρόνια από τη Μικρασιατική καταστροφή – Λεύκωμα για τους Μικρασιάτες πρόσφυγες στο Βόλο

/ Επικαιρότητα

Έτος Μικρασιατικού ελληνισμού τ0 2022 καθώς συμπληρώνονται 100 χρόνια από τη Μικρασιατική καταστροφή και ήδη έχουν ξεκινήσει οι ανάλογες δραστηριότητες σε αρκετά σημεία της χώρας. Στο Βόλο εκδόθηκε ένα σημαντικό λεύκωμα για τους Μικρασιάτες πρόσφυγες που υποδέχτηκε η Μαγνησία.

Όπως αναφέρουν οι συντελεστές της έκδοσης: «Σεπτέμβριος του 1922: χιλιάδες πρόσφυγες ξεριζωμένοι από τις πατρίδες του στην Μικρά Ασία αποβιβάζονται στο λιμάνι του Βόλου. Γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι. Για κάποιους ο Βόλος είναι στάση, για άλλους το τέλος μιας πολυτάραχης διαδρομής και η νέα πατρίδα.

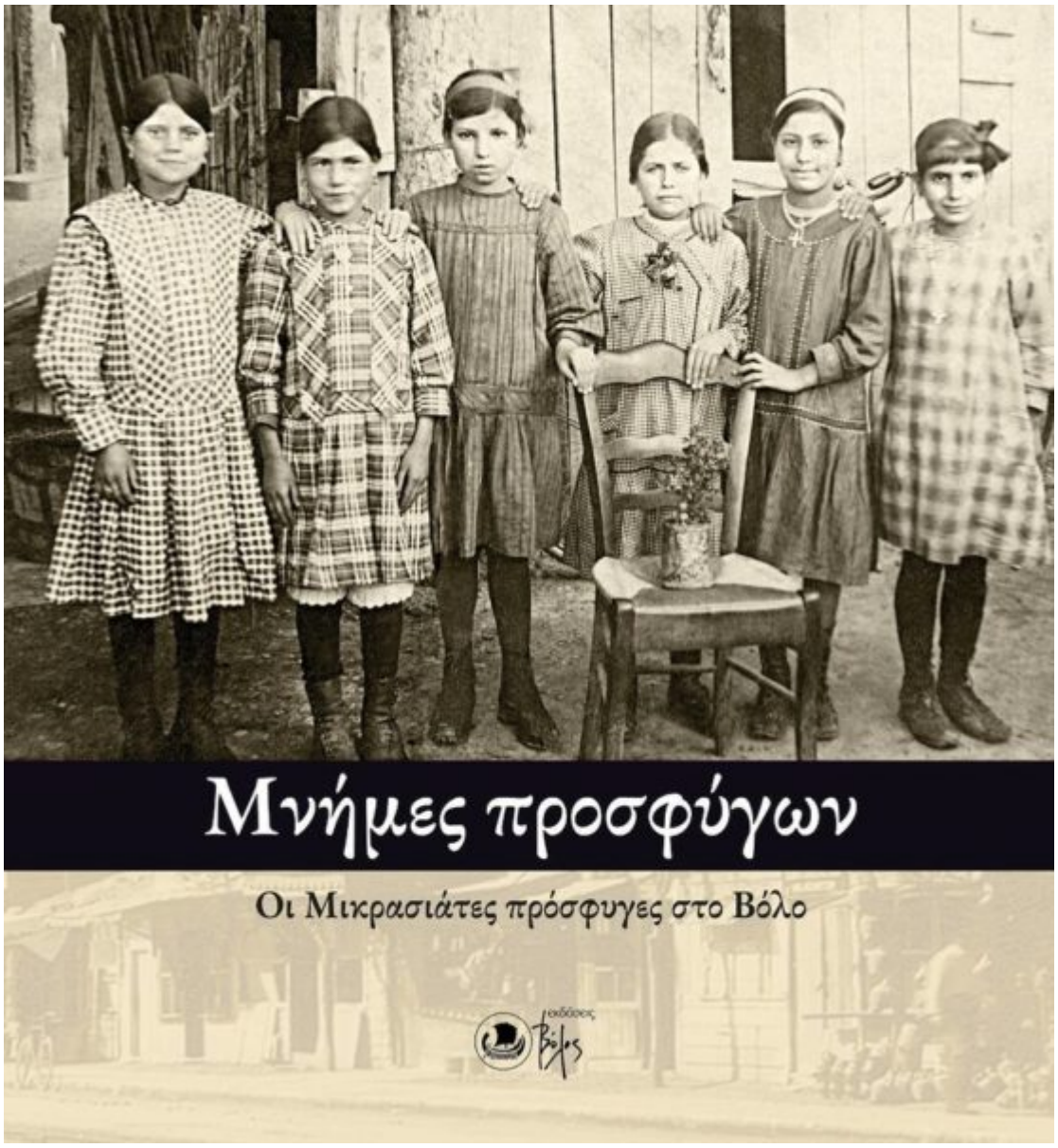

Οδεύοντας στη συμπλήρωση 100 χρόνων από την τραγωδία της Μικρασιατικής Καταστροφής η Διεύθυνση Αρχείων Μουσείων Βιβλιοθηκών Δήμου Βόλου επιμελήθηκε και παρουσιάζει το λεύκωμα με τίτλο «Μνήμες Προσφύγων. Οι μικρασιάτες πρόσφυγες στο Βόλο», καταθέτοντας μία ακόμα πολύ σημαντική συμβολή στην ιστορία μιας πόλης, η οποία εκτός από αστικό, εμπορικό και

βιομηχανικό κέντρο, υπήρξε και τόπος καταφυγής, φιλοξενίας και αποκατάστασης χιλιάδων προσφύγων μετά την τραγική κατάληξη των μικρασιαστικής εκστρατείας.

Μέσα από φωτογραφίες, αρχειακό υλικό, προφορικές μαρτυρίες και δημοσιεύματα για την περίοδο της εγκατάστασης των προσφύγων, αναδεικνύεται η διαρκής ανθρώπινη προσπάθεια και εργασία των 13.000 μικρασιατών, που εγκαταστάθηκαν στη βιομηχανική πόλη του Βόλου, για τη διαμόρφωση ενός νέου «δικού τους» αστικού χώρου, που εξελίχθηκε στον οργανωμένο δήμο της Νέας Ιωνίας με τη δική του επαγγελματική και κοινωνική ζωή.

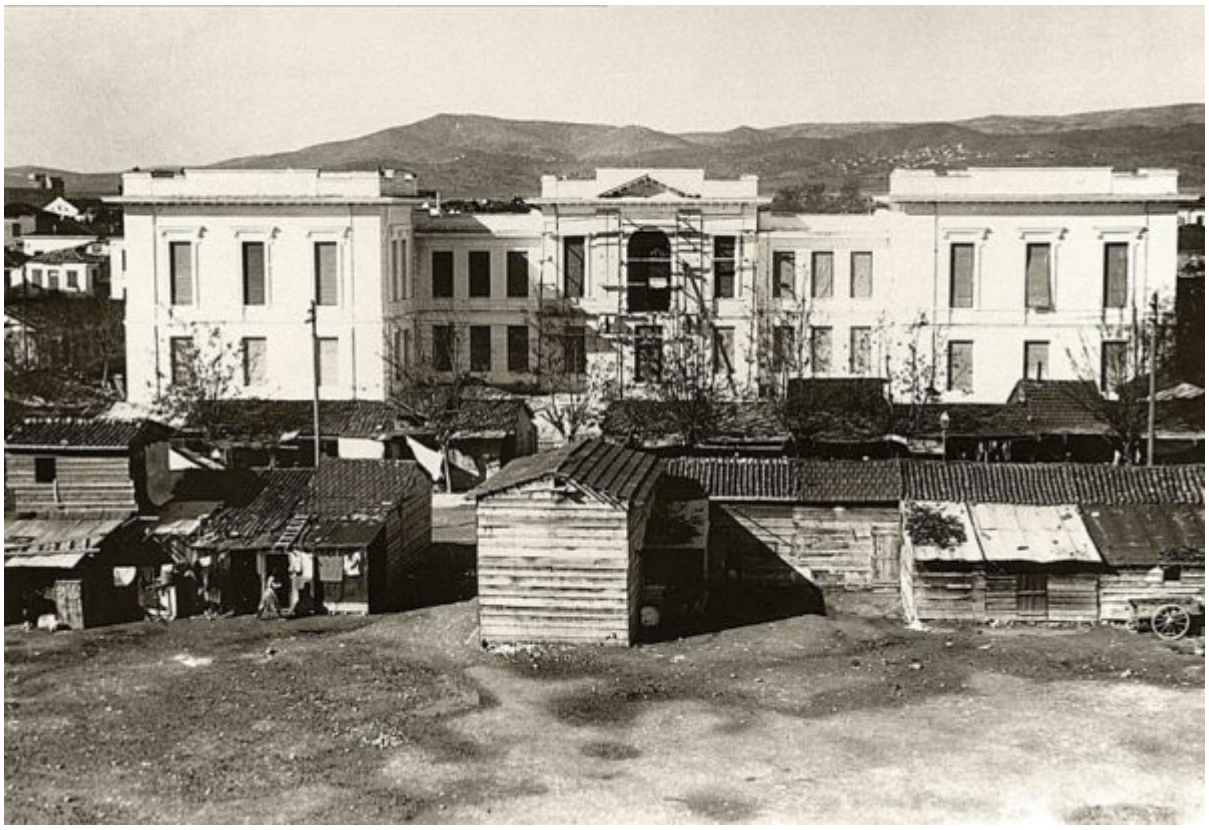

Η ένταξη των προσφύγων στη ζωή της πόλης δεν ήταν ούτε ευθύγραμμη, ούτε εύκολη. Στις πρώτες δεκαετίες της συγκατοίκησης κυριαρχούσαν οι διακρίσεις ανάμεσα σε «πρόσφυγες» και «ντόπιους», όμως με το πέρασμα του χρόνου, τα στερεότυπα αυτά αμβλύνθηκαν. Σ΄ αυτό συνέβαλαν σημαντικά οι περίοδοι κρίσεων που βίωσε η πόλη (ιταλογερμανική κατοχή (1941-1944), σεισμοί και πλημμύρες (1955 – 1957), αποβιομηχάνιση (μέσα δεκαετίας 1980) και οι οικονομικές και κοινωνικές ανακατατάξεις.

Ο αρχικά αμιγώς προσφυγικός συνοικισμός της Ν. Ιωνίας επεκτάθηκε χωροταξικά και πληθυσμιακά, αποκτώντας υποδομές και προσελκύοντας νέους κατοίκους. Σήμερα, ο Βόλος διατηρεί την ταυτότητα της πολυσυλλεκτικής πόλης στη βάση της οποίας συγκροτήθηκε και αναπτύχθηκε ενώ ήδη έχει γεννηθεί η τέταρτη γενιά κατοίκων προσφυγικής καταγωγής.

Η έκδοση αξιοποιεί το πλούσιο τεκμηριωτικό υλικό που διαθέτει στις συλλογές του το Μουσείο της Πόλης του Βόλου και καταγράφει την «ιδιόμορφη» σχέσης της νέας πόλης και του προσφυγικού συνοικισμού της μέσα από 7 συνολικά ενότητες:

α) Από την πατρίδα: τεκμήρια από τη ζωή των προσφύγων εκεί, όπως οικογενειακές φωτογραφίες, γάμοι πιστοποιητικά, στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό και την προέλευση των προσφύγων

β) Στη νέα πατρίδα: η δημιουργία του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Ιωνίας και εκείνου στη Ιωλκό, οι πρώτες δεκαετίες της εγκατάστασης στην πόλη

γ) Στη δουλειά: τα επαγγέλματα των προσφύγων

δ) Στη σχόλη: ο ελεύθερος χρόνος στο Συνοικισμό

ε) Το Άσυλο Παιδιού: μια πρωτοβουλία δεσποινίδων της ανώτερης τάξης για την περίθαλψη των προσφυγόπουλων

στ’) Η Νίκη Βόλου: η προσφυγική ποδοσφαιρική ομάδα της Ν. Ιωνίας

ζ) Στη Ν. Ιωνία: η μετεξέλιξη του προσφυγικού συνοικισμού σε Δήμο (1947 – 2010)

Το υλικό του λευκώματος προέρχεται από τη μεγάλη περιοδική έκθεση «Βόλος – Νέα Ιωνία: τόσο μακριά, τόσο κοντά», με την οποία εγκαινιάστηκε το Μουσείο της Πόλης του Βόλου το Δεκέμβριο του 2014, τις ανέκδοτες συλλογές του Μουσείου της Πόλης του Βόλου που διατέθηκαν από δωρητές με μικρασιατική καταγωγή και προσκτήθηκαν από το 2015 έως και σήμερα καθώς και από τις συλλογές πολιτιστικών και αθλητικών μικρασιατικών συλλόγων της πόλης του Βόλου που συνεργάστηκαν με τη Διεύθυνση Αρχείων, Μουσείων και Βιβλιοθηκών (Δ.Α.Μ.Β.) σε σειρά εκδηλώσεων και περιοδικών εκθέσεων.

Η παρούσα έκδοση έρχεται να συγκεράσει και να αξιοποιήσει όλες τις παραπάνω προσπάθειες για τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς των μικρασιατών προσφύγων – κατοίκων της πόλης του Βόλου. Με οδηγό τα τεκμήρια που προσέφεραν οι προσφυγικοί σύλλογοι και οι απόγονοι της πρώτης γενιάς προσφύγων, αποσπάσματα είτε αυτούσια είτε σε απόδοση από τις προφορικές μαρτυρίες, αλλά και την πλούσια βιβλιογραφία έχει σκοπό να συμβάλλει στη διατήρηση της συλλογικής μνήμης της πόλης αναδεικνύοντας το ρόλο των μικρασιατών προσφύγων στην ανάπτυξή της».

Για την πραγματοποίηση του λευκώματος συνεργάστηκαν οι τοπικοί σύλλογοι: ΙΩΝΕΣ – Πολιτιστική Εστία Μικρασιατών Νέας Ιωνίας Μαγνησίας, Πολιτιστικός Σύλλογος Μικρασιατών Ν. Ιωνίας Μαγνησίας «Το Εγγλεζονήσι», Σύλλογος

Καππαδοκών Βόλου.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΧΙΟΥ

Αριθ 3145/175.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ

Η Δ/ντρια τοῦ Γραφείου Περιθάλψεως Προσφύγων Χίου

βεβαιοῖ ὅτι ἡ Δικαιοσύνη Γεωρ. Καραδεμέλου

τυγχάνει πρόσφυξ ἐξ Ἐμπεζικῶν

καὶ ἐγγεγραμμένη ἐν τῷ ἐκεῖσε μητρώῳ τῶν πρόσφύγων τοῦ Νομοῦ Χίου

ὡς αὐτὴ ἀφιλ. καὶ ἐξ γεννήσεως

Ὑπὸ ἰδίαν τὴν εὐθύνην ἀναχωρεῖ διὰ Λιθιμνίου

Ἐν Χίῳ τῇ 13. Ἀπριλίου 1917.

Ἡ Ἐπιτροπὴ

Ἐθεωρήθη ἀθιμητὶ
Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τῶν προσφύγων

Ἐθεωρήθη ἀθιμητὶ
Ὁ Ἀντιπρόσωπος
τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως

Ὁ Νομάρχης Γραμματεύς

Ἡλικία ἐτῶν ἀφιλ. ἐτῶν 53

Ἀνάστημα μέσον

Κόμη γκρίζα

Ὀφθαλμοί μαῦροι